

[Gert Petersen]

Selvfølgelig er våbenembargoen udtryk for, at regeringerne ikke er upåvirkelige over for presset fra den internationale opinion. Men som tingene er i dag, er en våbenembargo noget af en narresut. En stat som Sydafrika, der ikke alene er i stand til, men som har udtrykt vilje til om fornødent at udvikle sit eget atomvåben, er selvfølgelig ikke særlig følsom over for en våbenembargo. Kun gennem en almindelig økonomisk boykot kan verdenssamfundet komme Sydafrikas millioner af raceundertrykte til hjælp, så sandt som det er den reelle økonomiske støtte udefra, der holder systemet i live. Med præsident Nyereres ord: »Således har Sydafrika for eksempel et fortsat og stort under-skud på handelen med udlandet, et under-skud, der finansieres gennem kapitalimport i form af både lang- og kortfristede kreditter.«

En hurtig og bred indsats mod apartheid-systemet er påtrængende nødvendig. På det sidste er systemet blevet endnu mere umenneskeligt. Politimordet på studenterlederen Steve Biko er desværre langtfra enestående – i sneesevis af andre ledere er døde på mystisk vis i de sydafrikanske fængsler. Det nye forbud mod den sorte befolknings egne aviser og organisationer samt massearrestationerne af deres ledere er et andet eksempel på stramningen. Den brutale nedskydning af hundreder af demonstranter gennem det sidste par år er et yderligere eksempel. Med den nye forfatning, som regeringen vil gennemføre, skal raceundertrykkelsen cementeres endnu kraftigere end hidtil.

Der har aldrig rådet tvivl om Danmarks og den danske regerings moralske fordømmelse af apartheidregimet. Men nu er tiden inde til også at handle! Vel er det begrænset, hvad et lille land som Danmark kan gøre – men hvorfor afstå fra at gøre det lidt, vi kan, for at afvente en højst usikker stormagtsenighed? Jeg tror tværtimod, at selvstændige initiativer fra mindre lande som Danmark har mulighed for at bidrage til enighed blandt de store, fordi sådanne initiativer er med til at forstærke den internationale opinion mod apartheidstyret. Vi har tidligere, f. eks. under Vietnamkrigen, set, hvordan selvstændige initiativer kunne påvirke udformningen af andre landes Vietnampolitik.

Af disse grunde må jeg betragte fortsat passivitet som udtryk for, at Danmarks moralske fordømmelse af apartheidregimet ikke

dækker over en realitet. Man kan henvise til, at man forhandler med EF-staterne og de nordiske lande og gerne vil gøre noget i fællesskab. Men så er det den langsomste hest, der bestemmer farten.

Naturligvis er det nyttigt, at Danmark forhandler om fællesoptræden over for apartheidregimet. Men Danmark må også handle selvstændigt – her og nu. SF foreslår fire initiativer, som kan tages med det samme. Vi bilder os ikke ind, at de vil genere regimet i Pretoria overvældende – men vi ved, at de vil blive bemærket, både i Pretoria og i den internationale offentlighed. De vil være et beskedent bidrag til udformningen af en politik over for Pretoriaregeringen. Og vi ville være nogle hyklere, om vi som stat afstod fra at yde de beskedne bidrag, et lille land kan yde.

Udvalgsbehandlingen af forslaget vil forhåbentlig muliggøre drøftelse af visse andre sider af vor Sydafrikapolitik. F. eks. kan det – efter den skærpede undertrykkelse i Sydafrika – ikke være rimeligt at tale om at sende en dansk ambassadør til Pretoria. Ligeledes bør man også drøfte øgede danske bevillinger til FNs Trust Fund for South Africa, FNs Educational and Training Programme for South Africa og FNs Trust Fund for Publicity against Apartheid. Også yderligere spørgsmål bør kunne inddrages.

Under alle omstændigheder kan vi, der har et særligt ansvar, ikke længere forholde os passive. Vi må i praktisk handling bekæmpe apartheid, også selv om vi for en tid må gøre det uden støtte fra andre industrilande.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Knud Jespersen.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles fra og med den 18. november 1977, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var: